ԺԲ՝ ՏԱՐԻ 3452 (Ն. Տ.) 28 ՕԳՈՍՏՈՍ 1895 16 ՕԳՈՍՏՈՍ 1895 8 ՐԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1313 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه ده غلطه ده آره ولك غزته سی اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արծաթ	150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ		28
Ընծիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի			2
Գաւառաց թղթատարի ծախքի միօրինակ		Ղրուշ	50

Խմբագրութեանս ուղղուած Ցամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԱՆԽՆԱՄ ԳԵՐԵԶՄԱՆՆԵՐ

Այցելե՞ր էք Պէօյիւքտէրէի գերեզմանատունը։

Դէպ ի Չրամբարները տանող ծառուղիին եզրը, զառիվերի մը վրայ, ուրիշ քրիստոնեայ հասարակութեանց գերեզմանոցներուն մէջտեղ, խաղաղիկ անկիւն մը կը գրաւէ այն, վանդակապատ դուռով ու որմափակ։ Վերին Վոսփորի զբօսաշրջիկներն, որոնք իրիկունները, կառքով կամ ձիով, կ'երթան շրջան մը կատարել այդ ծառուղիին մէջ, փոշիի ամպեր հանելով իրենց շուրջը, կիներն՝ արդուզարդի ու գեղեցկութեան լուռ մրցում մը մղելով իրարու դէմ, ու էրիկ մարդերը՝ սրընթացութեան կամ պերճանքի, քիչ անգամ աչքերնին կը դարձունեն այն կողմ։ կեանքի վայելման պահուն ի՞նչ դժուար կուգայ խորհիլ կեանքի վախճանին վրայ։ Ու մեռելներն, իրենց հողակոյտին տակ, կը մնան մոռցուած ու լքուած, իրենց սիրելիներէն միայն յիշուելով որոնք ատեն ատեն կ'երթան աղօթք մը արտասանել անոնց վրայ ու արցունք մը թափել։ Այդ աղօթքի ու արցունքի օրն էր երկուշաբթի, Մեռելոցի օրն, ու չեմ գիտեր ինչպէ՞ս, անըզգալաբար, պտոյտ մը ընդհատեցի, քայլերս ուղղելով դէպ ի դուռը ուսկից քանի մը սգաւոր կիներ դուրս կ'ելլէին։ Գերեզմանատուն մը այցելելու համար՝ ծանօթ մը կամ ազգական մը ունենալու պէտք չկայ. պարզ հետաքրքրութիւն մը, տրտմութեան հակում մը շատ անգամ կը բաւեն անդորրը դէպ ի հոն մղելու, երբ զբօսանքի տենչն այնքան բուռն չէ իր մէջ որ քանի մը վայրկեանի նուիրումը կորուստ մը համարի։ Հեծելանուորդներն, որոնք սկսած են շատնալ այդ ծառուղիին վրայ կամ՝ զարավերջիկներն՝ որոնք արդէն շատցած են մեր մէջ, կրնան ունենալ աստնկ նըբին հաչիւներ։ Մեզի համար, Մեռելոցի օրն, ամեն հայ՝ ինչպէս առաւօտուն եկեղեցի կ'երթայ, պէտք է գերեզմանատուն ալ երթայ, միջօրէին կամ՝ իրիկուան. տեսակ մը ուխտագնացութիւն է այս ալ, աւանդաբար կըտակուած մեր պապերէն։

Եթէ Պալըքլըի, Իւսկիւտարի կամ Շիշլիի գերեզմանատուններն, իրենց ընդարձակութեան համեմատութեամբ, այդ օրը լեցուն կ'ըլլան քահանաներով և տեղացի ընտանիքներով ու պանդուխտներով, պզտիկ գերեզմանատուններուն մէջ գեղին քահանան ու քանի մը հոգի միայն կը գտնուին. այսքանն ալ բաւ է հոգեւոր պարտականութեան մը կատարման համար. այս գիւղին էր գուշակել նաեւ Պէօյիւքտէրէի համար, բայց, արտաքին երեւոյթէն դատելով, կը սպասէի գտնել հոն խնամուած գետին մը, մաքուր ու կոկիկ շարք մը տապանաքարերու, թէեւ ըլլան աղքատիկ, կամ հողակոյտեր՝ գոնէ փայտէ խաչ մը կրելով իբրեւ յիշատակարան։ Առաջին քայլէս, յուսախաբութիւն միայն. այդ նեղ շրջապատին մէջ իսկ չուարիլ թէ որ կողմէ պիտի ընթանաս, խոտերու բարձր ու անվերջ դէզէ մը շրջապատուիլ, որ աւելի անմշակ արտի մը ձեւը կուտայ գտնուած տեղիդ քան գերեզմանատան, հողի զանգուածներու հանդիպիլ, գրեթէ հարթ հաւասար, զորս դժուար է զանազանել հողակոյտէ մը, ու ցաւով գիտել այս ամէնը. ահա տպաւորութիւնը զոր ունեցայ և պիտի ունենան ամեն անոնք որ այցելեն հոն։ Երկու կոթողաձեւ դամբարաններ միայն, վանդակապատ ու մաքուր, — որոնք կառուցուած են իրենց հօր յիշատակն յարգող ընտանիքներու կողմէ — զգացունել կուտան թէ գերեզմանատան մը մէջ կը գտնուիս. ու հոս հոն, քանի մը սեւ խաչեր, խոտերու տակ ծածկուած։ Միւս հողակոյտները, այդ նուիրական յատկանիշէն ալ զուրկ, գրեթէ անճանաչելի։

Ոչ ոք կը պահանջէ որ Պէօյիւքտէրէի եկեղեցին, որուն մուտքը շատ համեստ վիճակ մը ունի, ծախքի դուռ մը բանայ իր գերեզմանատունը զարդարելու համար. բայց տարին մէկ անգամ խնամք մը տանիլ անոր, հարթել մաքրել գետինը, արմատախիլ ընել խոտի դէզերը, երեւան հանել հողակոյտերը, փայտէ խաչ մը նուիրելով անոնց՝ եթէ մեռեալին տէրը այնքան ալ ընելու անփոյթ գտնուած է, նոյնքան անհրաժեշտ է որքան խորանի մը վարագոյրը նորոգել կամ ջահ մը մաքուր պահելը։

Քանի մը տարի առաջ, գեղէն խումբ մը երիտասարդներ, ժողովուրդի զաւակներ, բանւոր կամ մշակ, հաւաքուելով, մէկ երկու օր կատարեր են այդ գործը, գերեզմանատունն ազատելով դեղնած խոտերու, տատասկներու, վայրի բոյսերու տգեղ բռնէն։ Այդ հարկը հիմակ նորէն կը ներկայանայ։ Գերեզմանատան մը մէջ բնական գեղեցկութեան հրապոյրը կ'ըմբռնենք. ծառերու շուքը, ծաղիկներու բոյրը, դալարներու տեսքը տեսակ մը տխուր բանաստեղծութիւն կուտան ամենէն անշուք հողակոյտին իսկ. բայց երբ գերեզմանապահ ու պարտիզպան պահելու նիւթական կարողութիւնը կը պակսի, բընայասիրութիւնը ծայրայեղութեան տանելու չէ՝ խոպան գետնի մը վիճակին մէջ ձգելու համար մեռեալներու բնակարանը։

Պէօյիւքտէրէ միակը չէ իր տեսակին մէջ. դեռ կան ուրիշ գիւղեր ուր այս լքումը դառնութեամբ կը համակէ այցելուն. քիչ մը ուշադրութիւն նուիրենք մեր ննջեցեալներուն. Թաղային մարմիններն, որոնք կը հոգան եկեղեցի ու դպրոց, տերտէրին ու ժամկոչին միայն չի թողուն գերեզմանները. թեթեւ ծախք մը, երբեմնակի հոգածութիւն մը, պզտիկ խնամք մը բաւական պիտի ըլլան մեռեալներու արժանաւոր վայելչութիւն մը տալ անոնց հանգստարաններուն։ Այս յարգանքն ընծայել գիտնանք միշտ, նոյն իսկ ամենէն հեռաւոր գիւղերուն ու մոռցուած անկիւններուն մէջ։

Տ.

ՀԱՅԵՐՆ Ց'ԱՒՍՏՐԱԼԻԱ

Շ.

Աւստրալիոյ հին հայերէն մին ալ Պ. Թովմաս Թովմասեանն է. Պարսկաստանցի բարեհամբաւ ընտանիքի մը վերաբերող և Պոմպէյի Համալսարանին մէջ ուսումն ստացող ծերունի մը որ իր երիտասարդութեանը գրագրութեան պաշտօն վարելով ի Մելպուրն կ'ամուսնանայ անգլուհւոյ մը հետ։ Պ. Թովմասեան՝ Պաթավիոյ Թովմասեան և Ընկ. Տան երեց անդամն է և Մելպուրնի մէջ պատուաւոր համբաւ մը ունի։ Ինքը խորունկ spiritualist մ'է, երբեմն բեմբասացութիւն իսկ ըրած հոգեբանական այդ հետաքրքրաշարժ աղանդաւորաց մէջ։ Իւր դստերք լաւ դաստիարակեալ են, մինչդեռ իւր անդրանիկ դուստրը Միս Թոմըս առդիսցի համբաւ ունի որ Պ. Թովմասի մեծ հրճուանք կը պատճառէ։

Աւստրալիա պանդխտող փաղեմի հայոց ամբողջութիւնն վերոյիշեալներն են, եւ չենք կարծեր որ անոնցմէ ի զատ ուրիշներ գտնուին։ Բայց վերջին տարիներս սկսած են երիտասարդ սերնդին պատկանող ազգայիններ եւս իրենց նժդեհութեան սահմանը մինչեւ Աւստրալիա տարածել, և այսօր երկոտասանեակ հայ երիտասարդներ կը գտնուին Աւստրալիոյ զանազան նահանգաց մէջ ցրուած։ Ասոնցմէ ուրախ եմ յիշել մի երիտասարդ ռուսահայ, բնիկ Ղարապաղցի, ազնուական ընտանիքէ սերած, Պ. Տիգրան Սիմոնեան Կոստանդեանց որ բարեհամբոյր երիտասարդ մ'է, բարետես դիմօք։ Պ. Կոստանդեանց քաջ շաքարագործ և խմորագործ է (pastrycook) իւր արուեստակցաց շրջանին մէջ մեծ համբաւ հանած. և արդարեւ իւր սիրալիր բնութեամբն և արգոյ ընկերասիրութեամբն օտարներու իսկ սիրտը գրաւած է. այստեղի պանդուխտ հայերուն երկրորդ նախախնամութիւն մ'է դարձած, մխիթարելով զանոնք ի տառապանս, ձեռք կարկառելով նոցա ի հարկին և ուրախացնելով իւր գնահատելի ներկայութեամբ։ Գրեթէ 5 տարի առաջ Պ. Տիգրան ամուսնացաւ անգլուհւոյ մը հետ և այժմ երեք հրեշտականման մանկիկներու վրայ հպարտութեամբ կը գուրգուրայ, որոց դիմագծութիւնն իրենց հօր պատկերը կը ներկայացնեն, միայն սա տխուր տարբերութեամբ որ իրենց փափկիկ լեզուն հօրերնուն խօսած մայրենի արտասանութիւնը չէ կարող հնչել։

Անշուշտ եմք որ Պ. Տիգրան իւր սիրուն զաւակաց պիտի ծանօթացնէ յապագային թէ իրենք Բրիտանական սերունդէ չեն։ Զենք կրնար մեղադրել օտարուհեաց հետ ամուսնութեան գացող պանդուխտ երիտասարդներ. այսպիսի հեռաւոր անկիւն մը աշխարհի ուր գուցէ հայ կին մը դեռ ոտք չէ կոխած, հետեւաբար առ ի չգոյէ հայուհեաց, կստիպուին օտարուհեաց հետ ամուսնանալ։ Աւաղ որ յաճախ այդ կապակցութիւնք աննախանձելի հետեւանքներ կ'ունենան։

Ոչ նուազ պարկեշտ երիտասարդ մ'ալ կը գտնուի ի Մելպուրն, 4—5 տարիէ ի վեր, բնիկ Երուսաղեմացի համեստ երիտասարդ մ'է սա, որ ոստրէի առեւտրով կզբաղի։ Պ. Աղեքսանդր Մարտիրոսեան մի քանի տարի առաջ զոհ գնաց շատ աղտոտ խաղի մը զոր Անգլիացիք confidence trick «վստահութեան խաղ» կը կոչեն։ Պ. Աղեքսանդր կը պատրաստուէր Արեւմ. Աւստրալիա մեկնիլ, միանալու իւր եղբօր, Պ. Յովհաննէս Մարտիրոսեանի որ հոն անտառները կ'աշխատէր։ Պ. Աղեքսանդրի կը պատահին երկու օտարականներ, որոնք ինքզինքնին իրեն ուղեկից ցոյց կուտան և ըստ այնմ կը հրաւիրեն գարեջուր մը խմելու։ Միամիտ պարոնը կը հետեւի նոցա, երբ սրահը կը մտնեն, օտարականներէն մին կ'առաջարկէ որ եթէ Պ. Աղեքսանդր կրնայ, այդ վայրկենին իւր և իւր ընկերին ունեցած ստակէն աւելի ստակ արտադրել, իւր ունեցածն իրեն, այսինքն Պ. Աղեքսանդրի պիտի շնորհէր, իսկ եթէ չի կրնար, Պ. Աղեքսանդր իրեն ունեցածէն ով որ աւելի ստակ ցոյց տար անոր պիտի շնորհէր։ Սոյն գրաւը դնելէ վերջ, առաջարկող պարոնը ցոյց կուտայ իւր ստակը, ընկերոջը ստակը առաջնոյն ստակէն քիչ ըլլալով կը գրաւուի առաջնոյն կողմանէ, յանկարծ Պ. Աղեքսանդր կը ցուցնէ 50 ոսկինոց չէք մը, որ առաջնոյն ստակէն աւելի էր. բայց այժմ կ'առարկուի թէ Պ. Աղեքսանդրի չէքը կեղծ է. երկրորդը կ'առաջարկէ որ առաջին օտարականը չէքը առնու ու քննութեան տանի տեսնելու թէ կե՞ղծ է. Պ. Աղեքսանդր և երկրորդը կսպասեն սրահին մէջ. առաջինը կ'ուշանայ, երկրորդը բարկանալ կը ձեւացնէ և կ'ուզէ որ երթայ առաջինը գտնելու, խեղճ հայ պարոնը մինչեւ այսօր կ'սպասէ որ վերադառնան։ Դիւրաւ կրնաք գուշակել թէ այդ երկուքը երկու մեղսակից ընկերներ էին որոնք միատեղ բաժնած էին Պ. Աղեքսանդրի երկու տարուան քրտնաթոր աշխատութեան արդիւնքը։ Միամտութիւնը, տգիտութեան այդ խորթ եղբայրը, յաճախ մարդս կը ձգէ այսպիսի անակնկալ փորձանաց մէջ, մանաւանդ անփորձառու պանդուխտները։

Պ. Մինաս Սիլթունեան Թոքաթցի մի ազգային, 8-9 տարիէ ի վեր կը գտնուի ի Մելպուրն և կ'զբաղի ծխախոտի և ոստրէի առեւտուրով։ Բայց ցաւ է մեզ յիշել թէ իւր ցուցամոլ վարքը Մելպուրնի ազգայնոց զզուանքը գրգռած է։ Մի քանի տարի առաջ Պ. Սիլթունեան միամսեայ բանտարկութեան դատապարտուեցաւ գողցուած ապրանք գնելուն պատճառաւ, զի Անգլիական Օրէնքը գողցողը և գողօնը գնողը հաւասար պատժով կը պատժէ, ահա այս օրինազանցութեան պատճառաւ Սիտնէյի մէջ ուրիշ քանի մը հայեր ալ բանտարկութեան դատապարտուեցան մի քանի տարի առաջ։ Պատմե՞նք թէ ի՞նչպէս։

ԳՐԱՍԷՐ ԵՐՈՒԱՆԴ
Սան-Ֆրանչիսքօ, Գալիֆոռնիա

ԵՓԵՍՈՍԻ Ս. ԺՈՂՈՎԸ

Առաքելոց ժամանակ աղանդաւորներ չէին պակսեր, ինչպէս Սադուկեցւոց, Փարիսեցւոց, Սաոյիկեանց աղանդները. բայց Քրիստոնէութիւնը դիմադրեց անոնց։ Կարծես բաւական չէին այս ամենը, Գնոստիկեան, Մարկիոնեան, Նովատեան, Սաբէլեան, Պաւլիկեան, Մանիքեցւոց և Որոգինեան և այլ աղանդաւորներ ալ երեւան եկան, դարձեալ մնաց քրիստոնեայ եկեղեցին իւր հաստատուն հիման վրայ. ծնաւ Արիոս Աղեքսանդրացին որ իւր խորագիտութեամբ և պերճախօսութեամբ շատերը որսաց յԵգիպտոս, յԱսորիս, ի Պաղեստին, յԱղեքսանդրիա. ուր յարեցան իրեն եօթն հարիւր կուսանք. սորա նշանաւոր զօրավիգն էր Նիկոմիդիոյ Եւսեբիոս եպիսկոպոսը։ Ցանդգնեցաւ նա եկեղեցւոյ ճշմարտութիւնը եղծանել փորձել։

Նիկիոյ Ս. Ժողովոյ Հայրապետք «լուսազարդ բանիւք հերձեալ զհերձուածոյ՝ Նըզովեցին զԱրիոս և զաղանդ իւր պիղծ»։

Դեռ նորա աշակերտները չէին անհետացած, ահա ծնաւ Մակեդոն մը, Կոստանդնուպոլսոյ Եպիսկոպոսը, որ քրիստոնեայ փարախին գառները կը գայթակղեցնէր, քարոզելով թէ հոգին չէ Աստուած և ոչ երկրպագելի Հօր և Որդւոյ հետ։ Սա ալ իւր դատապարտութիւնը կըրեց Կ. Պոլսոյ Ս. Ժողովէն։

Սորա ձգած մոլորութեան հետքերը դեռ կը մնային, երբ երեւան ելաւ Կ. Պոլսոյ Պատրիարքն Նեստոր որ կըսէր թէ երկու անձ ունի Քրիստոս և Ս. Կոյսն չէ Աստուածածին և այսպէս Քրիստոսի Աստուածութիւնը կը թողուր յերկբայս, սա ալ դատապարտուեցաւ Եփեսոսի Ս. Ժողովէն։

Անցեալ շաբաթ օր տօնեց հայ եկեղեցին Եփեսոսի Ս. Ժողովոյն 200 հայրապետաց յիշատակը երգելով.

«Ժողովեալ Սուրբ Հայրապետքն— հրաւիրմամբ Հոգւոյն Սրբոյ— վերստին հաստատեցին—զԱռաքելական բարողութիւն— ի վերայ հիման Ս. Առաքելոց—»։

Ապա «Սուրբ Աստուածի» ատեն քահանայք շուրջառ ու մոմ առած ելան յատեան և սարկաւագներն եղանակեցին «Սուրբ Աստուած»ը և յետոյ «Մանկունք»ով սկսան կարդալ.

«Բանն Թանձրանայ ի մարմին—մարմնանայ անմարմինն— խացեալ բնութեամբ յերկաց—տխուրեալ ի վերայ քառաթեւ խաչին—և վերարեալ ի Թաղմանէ անապական.—նզովեցին զՆեստոր և զաղանդ իւր պիղծ»։

Ո՞վ չը սարսափիր, որո՞ւ մազեր չեն քստմնիր գլխոյն վրայ, ո՞ր սիրտ չը սարսռիր ի լսել այն պակուցիչ եղանակին, այն ազդեցիկ խօսքերուն, որք դարերէ ի վեր կը հնչեն հայ Եկեղեցւոյ կամարին տակ։

Այս երեք ժողովներն են միայն, զորս ընդունած է հայոց եկեղեցին, որոց առաջինը գումարուած էր ի Նիկիա 325 թուականին Քրիստոսի՝ հրամանաւ Կոստանդիանոս կայսեր. անդ ներկայ էին 318 հայրապետներ, որոց մէջ նշանաւոր սխոյեան հանդիսացած էր Սուրբն Աթանաս ընդդէմ Արիոսի, որ չարաչար մահուամբ գրաւեցաւ ի կենաց իւր կարեաց դարչութեան մէջ 336ին, իսկ երկրորդը գումարուած էր Մեծին Թէոդոսի հրամանաւ 381ին 150 հայրապետաց ներկայութեամբ, յորս քաջ ընդդիմախօսն էր ընդդէմ Մակեդոնի՝ Ս. Կիւրեղ Երուսաղէմացին։ Սոյն ժողով տեղի ունեցաւ Գրիգոր Նազիանզացւոյն խորհըրդով, որ հեթանոսի մը որդայ էր և կապադովկիոյ Նազիանզ քաղաքէն և յետոյ մկրտուելով քրիստոնեայ եղած։

Երրորդ ժողովը գումարուած էր յԵփեսոս ընդդէմ Նեստորի։ Սա ծնած էր Ասորւոց Գերմանիկ աւանին մէջ և Անտիոքայ Թէոդոր հայրապետէն ձեռնադրուած, այր ճարտասան, նրբամիտ, խորագէտ, յաջող ի գիր և ի բան։ Իւր մոլար վարդապետութիւնը երեւան չհանեց մինչեւ որ Թէոդոս փոքրէն Կոստանդնուպոլսոյ Պատրիարքութեան աթոռը նստաւ, յորում 428ին սկսաւ հալածել քրիստոնեայները։ Ս. Կիւրեղ Աղէքսանդրիոյ հայրապետը անպարտելի հակառակորդն էր նորա և իրեն զօրավիգ ունէր Կեղեստինոս Հռոմայ Պապը։ Ս. Կիւրեղ ժողով գումարելով տասն և երկու նզովք արձակեց Նեստորի դէմ, սա ալ նոյնն ըրաւ, ապա Թէոդոս փոքր պարտաւորեցաւ հրամայել ժողով գումարել յԵփեսոս 431ին, ուր Կիւրեղ հետը բերած էր 50 եպիսկոպոսներ. ժողովականք էին թուով 260, որոց 60ը նեստորականներէն էին, որք կ'ուզէին ուշացնել ժողովոյ բացումը, որպէս զի հասնէին իրենց կուսակիցները, մանաւանդ Յովհաննէս Անտիոքայն, որ ջերմ պաշտպանն էր Նեստորի։ Ահա այս պատճառաւ 200 հայրապետներ միայն կը յիշատակուին Եփեսոսի ժողովէն։

Սոյն 200 Հայրապետք հրաւիրեցին ի ժողով և զՆեստոր ինքզինքը պաշտպանելու համար, բայց սա չը ներկայացաւ, ժողովը հաստատեց ի բացակայութեան նորա քրիստոնեայ եկեղեցւոյ ուղղափառութիւնը և մերժեց Նեստորականութիւնը և ապա նզովեց զինքը և իր հետեւողները։

Սորա դատապարտութենէն վերջ Անտիոքայ Յովհաննէս եպիսկոպոսը հասաւ և լսելով որ ժողովոյ վճիռը հաղորդուած է նմա, ինքն ալ ժողով մը գումարեց այն իջեւանին մէջ Նեստորականներով և զնա պաշտպանելով դատապարտեց զԿիւրեղ։ Սա ալ վերստին ժողով մը գումարեց և վերահաստատեց Եփեսոսի առաջին ժողովոյ վճիռը. ասոր վրայ աքսորուեցաւ Կիւրեղ. վերադարձին, նորա տեղ բանտարկուեցաւ Նեստոր՝ Անտիոքայ մենաստանին մէջ ուր կը բնակէր Պատրիարքութենէ առաջ և նորա բոլոր գրութիւնները այրեց, վերջ տալու համար այդ մոլորութեան, բայց Նեստոր հանդարտ չը կեցաւ, հոն ալ սկսաւ քարոզել իր աղանդը, որու համար աքսորուեցաւ Եգիպտոսի անապատը, ուր թշուառութեամբ և որդնալից մահուամբ վերցաւ աշխարհէս. իսկ իր հետեւողք որ դրամով շահուած էին, փախուստեան և գացին ապաստանեցան ի Պարսկաստան, ուր աճեցան, տարածուեցան և մտան մինչեւ Ասիոյ երկիրները, ուր ցարդ կապրին Նաստորիք անունով, ազգաւ քաղդէացի և ունին իրենց Պատրիարքն. Նասթուրիներուն կեդրոնն է Ուրմեայ լճին շրջակայքը։

Այդ Նեստորականք սպրդեցան Հայոց մէջ, իրենց գրքերը ձրի տարածեցին. այս գործիչներուն մէջ մեծ դեր ունեցած էր նաեւ Բարձումա ասորին, որ հայ մատենագրութեան ալ վնասակար եղաւ։

Երբ Սուրբն Սահակ, Հայոց կաթողիկոսը, իմացաւ թէ սոքա Նեստորի վարդապետին՝ Թէոդորոս Մոպսուեստացւոյն գրքերը, հայերէնի, պարսկերէնի և ասորերէնի թարգմանելով կը մոլորեցնեն ժողովուրդը, ժողով գումարեց 435ին և նզովեց զանոնք «զի մի ի լուսաւոր վարդապետութիւն ծուխս ինչ սատանայական յարիցէ»։

ՍԱՄՈՒԷԼ ԵՐԷՑ

ԹԵԼԷՖՈՆԸ ՃԱՊՈՆԻ ՄԷՋ.—1893-94 տարւոյն վերջը, հեռաձայնի 6 կայան կար ի Թոքիօ, 2 ի Եօքօհամա, 3 յՕսաքա, 2 ի Քօպէ, որոնք կը ծառայէին 1689-367-415 և 201 բաժանորդներու—ընդ ամենը 2672— մինչեւ հաղորդակցութեան։ 1890 էն ի վեր է որ հեռաձայնի հանրութեան տրամադրութեան ներքեւ դրուած է ի Ճաբոն։ Այժմ գործածուող գծերուն երկարութիւնն է 709 քիլոմէդր։ Չորս տարուան շահագործման ծախքերն եղած են՝ 246,000—112,000—168,000 և 270,000 ֆրանք։ Իսկ հասոյթը՝ 23 000—169,000—250,000 և 486,000 ֆրանք, ամեն մէկ տարւոյ համար։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (56)

ԺԻՒԼ ՏԸ ԿԱՍԹԻՆ

ԲՕԼԻՆ ՏԸ ՄԵՐԻԱՆ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Մտածեց որ չէր կրնար թողուլ դժբախտ կինն այդպէս... Զէր կրնար միշտ անոր մօտ կենալ։ Իր մենամարտով զբաղելու էր, յետոյ պատշաճ չէր... Եւ հարկ էր հսկել խեղճ յուսահատ կնոջ վրայ։ Սանդուխին մէջ լսեց դռնապանուհիին ոտնաձայնն որ կուգը կը վառէր։ Կանչեց զայն, և կինն ալ աշխուժով վեր ելաւ, հետաքրքրութենէ խթուած։

Բօլինին նայեցաւ, կարեկցութեան ու արգահատանքի շարժում մը ըրաւ։

—Գիտեմ դժբախտութիւնն, ըսաւ... Ա՜հ, աւազակնե՛րը...

Նկարիչը կեցուց զայն։

—Ըսէ՛ք, տիկին Կաէկուառ...

—Պարո՛ն...

—Կուզէ՞ք փոքր ծառայութիւն մը մատուցանել ինծի։

—Բայց հաճութեամբ։—Ես ալ դժբախտութիւններ ունեցայ։ Գիտեմ ինչ բան ըլլալը... Սրիկայ ամուսին մը ունեցայ...

—Թաղին մէջ կը ճանչնա՞ք, ընդմիջեց նկարիչը, վստահալից կին մը որ կարենայ գիշերն հոս անցունել տիկնոջ քով։

—Տիկինը հիւա՞նդ է ուրեմն։

—Այո...

—Զարմանալի չէ, խեղճ կինը... սաստիկ հարուածէ մը ետք... Երբ մանչերուս առաջինը կորուսի...

—Մէկը կը ճանչնա՞ք, կրկնեց նկարիչը, կարճ կապելու համար։

—Մայր Բիքառը կայ, շատ ազնիւ կին մը, պարկեշտութիւնն իսկ։

—Կը խնդրե՞ք որ հոս գայ։

—Անմիջապէս... հիմակ ճիշդ իր տունն է... հոն կը վազեմ։ Շատ ուրախ պիտի ըլլայ քանի մը սու շահելով։ Ոսկիի երես տեսած չէ, խեղճ սիրելի կինը։ Իր վերջին վարձքին համար, որ քառսունըհինգ ֆրանք է, դեռ տասնըհինգ ֆրանք պարտք ունի, բայց պարկեշտ կիներուն տիպարն է... Կը վազեմ իմաց տալու համար։

Տիկին Կաէկուառ սանդուխէն վազեց։

Նկարիչը Բօլինի քով դարձաւ։

—Պահ մը պիտի ստիպուիմ թողուլ ձեզ, ըսաւ... խնդրեցի դռնապանուհիէն որ մէկն երթայ գտնէ...

—Ի՞նչ ընելու համար։

—Ձեզ ընկեր ըլլալու... Զեմ ուզեր որ այս գիշեր առանձին մնաք...

—Լալու համար մինակ ըլլալը ո՛րչափ աղէկ է։

—Մինակ մնալու վիճակ չունիք...

—Մնաց որ, ըսաւ Բօլին, հոս կենալ չեմ ուզեր... այս տան մէջ ամեն բան զայն կը յիշեցունէ ինծի։ Զպիտի կրնամ ապրիլ հոս... Ցետոյ, կուզեմ ետեւէն երթալ։

—Ո՞ւր...

—Ո՛ւր որ ըլլայ։ Զեմ ուզեր աչքէս հեռացունել... Կուզեմ հեռուանց վրան հսկել, եթէ չեմ կրնար մօտէն հսկել։ Նոյն օդը կուզեմ շնչել... Վերջապէս տեսնել կուզեմ, կուզեմ որ ինծի դարձունեն։

—Շատ աղէկ, ըսաւ Արտինի, պիտի երթաք անոր քով, բայց չէք կրնար գիշերանց ճամբայ ելլալ... պէտք է որ հանգստանաք։ Սաստիկ յոգնած ըլլալու էք։ Քիչ մը բան ուտելու էք, քնանալ փորձելու էք։

—Ուտե՛լ, քնանալ... ըսաւ խեղճ կինը։ Միթէ կրնա՞մ ուտել, քնանալ առանց անոր։

—Զանիկա նորէն տեսնելու, նորէն ձեռք անցընելու համար, ուժ առնելու էք։ Եթէ ձգէք որ մեռնիք...

—Եթէ մեռնելու ըլլայի, եթէ վիշտը կը սպանէ, մեռած կ'ըլլայի։

—Խելուընիդ գլուխնիդ ժողվեցէք... Սպասեցէք...

—Ի՞նչ բանի։

—Կրնամ սպանել այդ մարդը... Դատարանը կրնայ ըլլալ որ կակուղնայ... Դեռ բոլորովին յուսահատելու չէ...

—Իրաւ է... տկար եմ... խենդ եմ... բայց չէք գիտեր ինչ բան է զաւկէ բաժնուիլը։

—Մահը բաժնեց զիս կնոջմէս... Ձեր զաւակը մեռած չէ...

—Իրաւունք ունիք... Աւելի զօրաւոր երեւնալու էի, բայց կարելի՞ է, երբ կը տեսնեմ... Տեսէք հոն, շոմինէին մօտ, փոքր ձի մը կայ զոր ես բերած էի իրեն... Ի՜նչ ուրախութիւն երբ զայն տեսաւ... Հիմակ պիտի ուզէ իր ձին... Հետը կը խաղար ճաշէն ետք, պառկելէ առաջ։ Ի՞նչ պիտի ըսէ այս գիշեր։ Ի՞նչ պիտի մտածէ։ Ա՛լ չպիտի ունենայ իր փոքր ձին։ Քնանալու համար պէտք էր որ իր ձեռքը իմ ձեռքիս մէջ ըլլար... Այս գիշեր ո՞վ պիտի բռնէ իր փոքր ձեռքը։

Եւ այսպէս խօսած, այդ բաներն յիշած ատենը խեղճ մայրը կուլար դառնապէս... Սակայն իր վիշտն աւելի մեղմ էր։ Թերեւս կը յուսար։

Քանի եօթնին մօտ, մայր Բիքառ ներկայացաւ։ Նկարիչը պէտք եղած բոլոր պատուէրները տուաւ, յետոյ ըսաւ.

—Ժամուկէս բացակայ պիտի գտնուիմ, —բայց էն ուշը երկու ժամէն պիտի գամ։ Եւ այն ատեն գիշերը չպիտի քնանամ։ Եթէ ինծի պէտք ունենաք, կը բաւէ որ պատին զարնէք։ — Պիտի լսեմ ու պիտի վազեմ։—Հասկցա՞ք։

—Այո, պարո՛ն։

—Բայց ո և է պատճառով առանձին չպիտի ձգէք տիկինը, կը խոստանա՞ք։

—Այո, պարոն։—Ուտելիք տալո՞ւ է։

—Այո, ջանացէք որ քիչ մը բան ուտէ, և ստիպեցէք որ պառկի։ Հանգիստի պէտք ունի։

—Կ'երեւայ թէ խեղճ կինը շատ ցաւ ունի։

—Այո, շատ ցաւ։ Քիչ յետոյ կը տեսնուինք... Ցոյսս ձեր վրայ է։

Եւ Արտինի հեռացաւ։

ԺԶ.

Նկարիչն իր սենեակը դարձած էր ու կը հագուէր, երբ զանգակի հնչիւն մը լսուեցաւ։ Վազեց բանալ կէս հագուած և երկու վայելուչ ազնուականներ ելան իր դէմը... Հասկցաւ։ Իրվուա մարքիզին պատուիրակներն էին։ Ներս մտցուց այդ պարոններն, որք տուին իրենց այցաքարտերը. Լորման կոմս, պարոն Բրիվա... Իրվուա մարքիզին կողմանէ կուգային... Արտինի անձնն տուաւ անոնց, թոյլտուութիւն խնդրեց բաճկոն մը հագնելու, իր կերպարանքին համար ներում խնդրեց, և երբ հագուեցաւ, անոնց քով դարձաւ և ըսաւ.

—Գիտեմ, պարոններ, ձեր այցելութեան պատճառը։

—Մեր բարեկամը Պ. տ'Իրվուա մարքիզին կողմէն կուգանք, ըսաւ կոմսն որ բարձրահասակ նիհար մարդ մըն էր, բաւական նման մարքիզին և անոր պէս մօրուսաւոր, խնդրել ձենէ որ յետս կոչում կամ զէնքով հատուցում ընէք... այն ծանր նախատինքներուն...

—Կազմ և պատրաստ եմ, պարոններ, իր փափագած հատուցումը ընելու Պ. մարքիզին։ Հաճեցէք ժամանակ շնորհել ինծի որ երկու բարեկամներ գտնեմ և ըսել ժամն ու տեղն ուր այն պարոններ կարենան հանդիպիլ ձեզ։

—Պ. մարքիզն, ընտանեկան գործերու պատճառով ստիպուած ըլլալով վաղը հեռանալ Փարիզէն, կը փափագի որ մենամարտը տեղի ունենայ առտուն, եթէ մենամարտ մը տեղի պիտի ունենայ...

—Ես ալ կը փափագիմ, ըսաւ նկարիչը, որ ամեն բան շատ շուտ լմննայ։ Մէկ ժամէն բարեկամներս պիտի իմանան։

—Ժամը տասնըմէկին անոնց կը սպասեմ իմ տունս, ըսաւ կոմսը։ Աւասիկ հասցէս։ Այս միջոցը բաւական կ'երեւա՞յ ձեզ։

—Կատարելապէս։ Բարեկամներս ճշդապահ պիտի ըլլան։

Բարեւեցին զիրար և Իրվուա մարքիզին բարեկամներն ուղղուեցան նեղ, մութ սանդուխին ուր սաստիկ զգուշութեամբ կը քալէին։ Փոքր խօսակցութեան միջոցին զոր հաղորդեցինք, երկու ազնուականներն ապշութեամբ դիտած էին նկարիչին անհեթեթ յարկաբաժինը, կահերուն անշքութիւնն, իրենց ընդունուած սենեկին մէջ տիրող խառնակութիւնը, մասամբ գործանոց, մասամբ սրահ. և արդէն զարմացած որ եկած էին հակառակորդ մը փնտռել Թէան թաղին փոքր մէկ փողոցին չորրորդ յարկին, և ըսած էին իրարու.

—Իրվուա մարքիզն ի՞նչ գործ ունի այս տեսակ մարդու մը հետ... Տարփուհի մը անշուշտ...

Բայց որովհետեւ իրենց բարեկամը ըընաւ բացատրութիւն չէր տուած իրենց, չէին հարցուցած։ Խիստ և մեկին հրահանգներ ընդունած էին, որոց կը համակերպէին, ցուցնելով սակայն իրենց ապշութիւնն՝ իրենց դէմ ունենալով Արտինի Ռօտրիկէզի պէս հակառակորդ մը։

Երբ երկու ազնուականներն անհետ եղան, Արտինի առաւ գլխարկն և ահագին գաւազան մը զոր սովոր էր կրել։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՕԳՈՍՏ. 16/28 1895

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՔ

Բարեխնամ Սանասարեանի այս համանուն վարժարանն առժամապէս հաստատուած է Էրզրումի ազնւական վարժարանին համար կառուցուած հոյակապ շէնքին մէջ, զոր Սանասարեան Տեսչութիւնն վարձած է տարեկան 100 ոսկւոյ. բայց աւելի քան 2,000 ոսկի ծախսած է զայդ Տեսչութիւնն՝ երկա- [illegible]

[illegible]

կուտան ոչ միայն սնունդն, այլ և ուսումը, մտաւոր սնունդը. շրջանաւարտք կը մեկնին վարժարանէն մարմնոյ և մտաց կատարեալ առողջութեամբ և առոգմեամբ։

Իսկ ընիկ դաստիարակութեան կողմանէ՝ Սանասարեան վարժարանն արժանի է օրինակ հանդիսանալու մեր կարգ մը հաստատութեանց։ Եկեղեցւոյ ջահերը խորապէս կը հաստատուի ուսանողաց սրտին մէջ, մեծէն մինչեւ փոքր. ընիկ կրթութեան ամեն տարերք մանր խնամով կ՚աւանդուին հաստատութեան մէջ, ըստ բաղձանաց յաւերժայիշատակ Բարերարին և կատակատար Վսեմ. Պ. Եզեանցի. Տեսչու- [illegible]

[illegible]

աչքառուն պատմութեան, որ արուեստի հետ մի և նոյն ժամանակ կ՚ուսանին նաև արուեստաւորի մը պիտանի եղած լեզուներ եւ ծանօթութեանց տարրեր, տարակոյս չկայ թէ շատ քաջալերիչ է այս շահաբաժին պայմանը։ Աշակերտք կ՚ուսանին նաեւ ձայնական երաժշտութիւն և երրեւ գեղարուեստ, ջութակ և դաշնակ մասնաւոր վճարմամբ։

Այս ամեն առաւելութեանց հետ, երբ Սանասարեան վարժարանն յայտ դիւրագին պայմաններ կ՚ընծայէ աշակերտաց ընդունելութեան, տարեկան միայն 20 ոսկի թոշակ՝ սնունդի, ուսման, հանդերձի և այլ պիտոյից փոխարէն, իմաստութիւն և խնայողութիւն չէ՞ միանգամայն օգուտ քաղել կրթական այս կարեւոր հաստատութեան դիւրութիւններէն, Պոլսէն և ուրիշ քաղաքներէ եւս ուսանողաց գաղթականութիւններ յղելով Սանասարեանի խաղաղիկ յարկին տակ՝ մարմնով և մտօք առողջ ու կորովի սերունդներ յառաջ բերելու համար մեր բազմակարօտ հասարակութեան մէջ։

Տասնի չափ ուսանողք արդէն պատրաստուած են մեկնիլ ինձ հետ սեպտեմբերի սկիզբը. Պոլսեցի ծնողք կրնան օգտուիլ այս յարմար առիթէն, ինչպէս նաեւ բարեսէր ազգայինք կարող են [illegible]

[illegible]

ՀԱՅՈՑ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆՔ Ի ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

[illegible]

հայ մնացած էր Ամսդերտամի այնքան բազմանդամ գաղթականութենէն։ 1826ին Մասեհեանք կ՚ուզեն եկեղեցին ծախել, ըսելով թէ՝ եկեղեցին գաղթականութեան էն վերջի անդամներուն սեփականութիւնն է. բայց ասոր չեն յաջողիր, և Ս. Էջմիածնի միջոցաւ ուրիշ մը երեցփոխ կը կարգուի և այսպէս կը շարունակուի մինչեւ 1836. այն ժամանակ Ամսդերտամի մէջ այլ եւս հայ մը չմնալով՝ Ս. Էջմիածնի անօրինութեամբ և Ռուսաց դեսպանի միջոցաւ եկեղեցին կը ծախուի և գոյքերը կը փոխադրուին ի Ս. Էջմիածին, և գնողաց հետ պայման կը դրուի որ եկեղեցւոյ դրան վրայի հայերէն արձանագրութիւնները չկոտրուին, և օտարներ, բնակութեան [illegible]

[illegible]

թուականին Անգլիացւոց տիրապետութեան տակ մտած էր վերջնապէս։ Ահա այս պատճառներով է որ շատերն սկսան փոխադրել իրենց ծննդավայրերն, ինչպէս Ազրոներն յիշիր, և ուրիշներ այլուր ։ 1826ին 3 հայ մնացած էր յԱմսդերտամ. Ալեքսան և Միքայէլ երկու եղբայրներ և ուրիշ ինկած հայ մը, ինչպէս վերեւ ըսինք։ 1826էն ասդին չգիտցուիր թէ՝ Մասեհեանք ո՛ւր են գնացած, և կամ գոնէ այսպէս կը պատասխանէ Հոլանտայի կառավարութիւնը։

Մասեհեանք 1873ին Ամսդերտամ կը գրկեն Ցարութիւն Մասեհեանն, այս տաղերը գրողին մօրեղբայրն, որ հոն շատ մը դժուարութիւններու կը հանդիպի, նախ մականունի մասին. Ցարութիւն Մասեհեան պարզապէս Մասեհեան հարստութիւն մը կը փնտռէ, մինչդեռ Մասեհեանք պարզապէս Di Massé կը ստորագրեն եղեր հոն. di մեր հայերէն խօսք մասնիկին համարժէք ըլլալը Պատրիարքարանի միջոցաւ հաստատուելէն վերջը, կը մնայ h գրի խնդիրը. որովհետեւ Massehianին մէջ աւելորդ h գիր մը կը մնայ։ Եւ ահա այս di և h գրի խնդիրը ծագած միջոցին, Մասեհեանք ի Պոլիս երկու մասի կը բաժնուին, և հակառակ կողմէն Գաստրօ և Ժուռ փաստաբանները կը զրկեն յԱմսդերտամ, որոնք գործը տակն ու վրայ կ՚ընեն. Ցարութիւն Մասեհեան կը ստիպուի Պոլիս վերադառնալ թէ՝ նիւթական անձկութեան պատճառաւ [illegible]

[illegible]

գործին աւելի վնասել է քան օգուտ ընել, որովհետեւ գործին աւելի վիպային գոյն մը տալ կ՚ըլլայ, և եթէ կը հաճիք, հէքք այդ գումարն 250 միլիոն բոււ֊ֆէ իշեցնենք. մէկ րուփին շուրջ 10 ղրուշ է, և արդէն րուբին է Հնդկաստանի սովորական ստակն, ինչպէս ղրուշը Թուրքիոյ և ֆրանքը Ֆրանսայի։

Sidney H. Preston անուն անգլիացին՝ որ այս տեսակ գործերու մասնագէտ է, և զանազան գիրքեր հրատարակած է Անտէր ժառանգներու մասին, իր Unclaimed Money անուն գրքին մէջ կ՚ըսէ թէ՝ հիմա (1883ին) անգլիական գանձն 80 միլիոն ոթերլին անտէր ժառանգ կայ, որոնց տէրերն յայտնի չեն, և կամ տէր չունին. և այդ 80 միլիոն սթերլինէն է որ Պ. Կասսաչոն, 1882ին, 40 միլիոնի [illegible]

[illegible]

ժառանգութեանց մասին եւս այսպէս տեղեկութիւններ տուաւ էին և ամենը միացնելով՝ որոշ եզրակացութեան մը յանգէին, և Ս. Պատրիարքն և Վարչութիւնն եւս իրենց կողմանէ տնօրինութիւն մ՚ընէին ի շահ Ազգին և ազգականաց։

ԱՆՏՈՆ Խ. ԱՍԼԱՆԵԱՆ

Յ. Գ. — Մելիք էֆ. Պեյլիքճեան միլիոններու հետ խաղացող մարդ մը կ՚երեւայ. 1883ին իր հրատարակած նամակներուն մէջ ըսած էր թէ՝ Պետրոս Մասեհեանի կտակը 13 միլիոն է, բայց չաբաթ օրուան յօդուածին մէջ այդ թիւ 17 միլիոնի բարձրացեր է։(*) Թերեւս այսպիսի սխալումներով է որ՝ Հնդկաստան վախճանած Հայոց կտակներու գումարը 250 միլիոն սթերլինի առասպելական գումարին բարձրացած ըլլայ։ ՆՈՅՆ

Քաղաքական կացութիւն

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ. — Փարիզեան թերթ մը թղթակից մը զրկեց Ալզաս-Լորէն, յատկապէս ժողովրդեան զգացումներն իմանալու Ֆրանսայի նկատմամբ։ Ալզաս-Լորէնի մէջ ֆրանսական ազգային զգացումը վառ պահողներն են գլխաւորապէս կաթոլիկ եկեղեցականներն։ Ասոնց մէն. Տ. Եո- [illegible]

[illegible]

լոյն և գերման տարրին աճելովը, նոյն իսկ պատերազմն անհնար պիտի ըլլայ Ֆրանսայի համար, և Ռուսիա երբեք սուրը պիտի չքաշէ որպէս զի Ֆրանսա տիրանայ իր կորուսեալ գաւառներուն։ Եթէ Ալզասցիք Ֆրանսա կը գաղթեն, անոր համար չէ որ գժգոհ են գերման իշխանութենէն, այլ որովհետեւ Ֆրանսայի մէջ ծնունդք չեն բաւեր բազմամարդութեան պէտքերուն. Գերմանք չուտ կ՚աճին. Ալզասցիք Ֆրանսա կ՚երթան՝ պակսող ֆրանսացի գործաւորներուն և արհեստաւորներուն տեղը բռնելու, իսկ Գերմանք Ալզաս կուգան՝ գաղթողներուն տեղը բռնելու։

[illegible]

կերտ ամարանոցն երթալէն առաջ, վերատեսուչներու խորհուրդն գումարեցաւ, իշխանապետութեան բանելիք ընթացքն որոշելու։ Շատ մը բարենորոգումներ պիտի գործադրուին։ Վարչապետ Պ. Սդոյլով միանգամայն դատական վերատեսուչ պիտի ըլլայ և Պ. Նաչեւիչ դիւանագիտական ծառայութեան մէջ պիտի մտնէ նորէն, թողլով արտաքին գործոց վերատեսչութիւնը։ Ներքին գործոց վերատեսչութիւնը պիտի յանձնուի իւր կորովալի ընթացքով ծանօթ զաւառապետի մը, որ պարտի վերականգնել ապահովութիւնն։ Իշխանը միայնակ պիտի ճամբորդէ, առանց ո՛ և է ազդեցութիւն կրելու անձամբ անձին վերահասու ըլլալու համար ժողովրդեան պէտքերուն և զգացումներուն՝ իշխանապետութեան երկրին մէջ։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ, 25 Օգս. — Թու-Ջանէ կը հեռագրուի թէ չինական իշխանութիւնք, Անգլիոյ և Ամերիկայի կառավարութեանց ազդու ընթացքին վրայ, թող տուին այն երկու կառավարութեանց հիւպատոսներուն որ ներկայ ըլլան Քրիստոնէից ջարդին առթիւ ամբաստանեալ Չինացիներուն հարցաքննութեան։ Վեց Չինացիներու մեղսակցութիւնն հաւկցուած է, և ուրիշներ ալ բանտուած են։

ՓԱՐԻԶ, 26. — Մասնաւորաբար հեռագիր մը կը հաղորդէ թէ ֆրանսական զօրքերը գրաւած են Անտրիպան։

ԼՈՆՏՈՆ. — Թէյմսի գետի վրայ մեծ մթերանոց մը այրեցաւ [illegible]

[illegible]

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երեկ Մայր եկեղեցւոյ մէջ հանդիսաւոր Պատարագ մատոյց յատկապէս կանանց համար և քարոզ խօսեցաւ։ Խուռն բազմութիւն մը լեցուած էր եկեղեցւոյն մէջ։

Խառն Ժողովն այսօր ի նիստ պիտի գումարի ի Պատրիարքարան՝ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

[illegible]

ԱԶԴ

[illegible]

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

[illegible]

լանեան Կարապետ Արքեպիսկոպոսի, Հ. Օգոստինոս Վ. Գույումճեանի և առհասարակ Վիեննայի, Վենետկոյ և Անտոնեան միաբանութեանց և ուրիշ յարգոյամեծար վարդապետաց առանձինն և Օրթագիւղի Ս. Աստուածածնի և ինչպէս ուրիշ նմանօրինակ եկեղեցեաց դպրաց պատուական դասուն մասնաւորապէս որք բարեհաճեցան միացեալ թաղից բազմերախտ ժողովրդապետ մեծաւորին՝ հոգելոյս Հ. Եդուարդ Վ. Սեւեանի յուղարկաւորութեան և թաղման արարողութիւնքը՝ գեղեցիկ երգեցողութեամբ ինքնաբերաբար և ամենայն եռանդեամբ կատարել. Թաղական խորհուրդս իւր անկեղծ յարգանաց հաւաստիքը կը մատուցանէ նաեւ ամեն ազգայնոց որք իրենց պատուաբեր ներկայութեամբ բարեհաճեցան հանդէսին շուքն աւելցնել և անգամ մ՚ալ ապացուցանել իրենց խորին համակրութիւնը առ ողբացեալ մեծաւորն։

ՏԻԿԻՆ ՄԷՕՐԻՒՔԵԱՆ

ՊԱՐԿԵՇՏԱՍՈՒՆ ԴՈՒՍՏՐ ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ ՋԻԼՃԵԱՆ ԱՒԵՏԻՍ ԱՂԱՅԻ

ԿՈՂԱԿԻՑ

ԱԶԳ. ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ Կ. ԱՄԱՏՈՒՆԻ ԷՖ.Ի

Ցետ տաժանելի հիւանդութեան կնքեց իւր մահկանացուն ի հասակի 32 ամաց, անմխիթար սգոյ և տառապանաց ենթարկելով իւր ամուսինն ու զա- [illegible]

[illegible]

որ նոյնպէս յոյժ պատուաբեր է վարժարանին։ Ազնիւ նկարագրի տէր փորձառու տիկին մը հրաւիրուած է, որուն մայրական խնամքին պիտի յանձնուին վարժարանին գիշերօթիկ աշակերտները։ Այս կերպով ճարտար բժիշկի մը և մայրախնամ տիկնոջ մը ներկայութիւնն վարժարանին հրապոյրն և հոն զաւակ ունեցող ծնողաց վստահութիւնը մեծապէս կ'աւելցնեն։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Նիւ Եորքի օսմանեան ընդհանուր հիւպատոս անուանեցաւ Սեվաստաբոլի օսմանեան հիւպատոս Իքեաուիս էֆէնտի, որուն յաջորդեց Կերչի փոխ-հիւպատոս Զիհա պէյ և այս վերջնոյն ալ յաջորդեց Նիւ Եորքի փոխ-հիւպատոս Ասըմ պէյ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ.— Ընդհանուր առողջապահական յանձնաժողովը հետեւեալ հրահանգը պատրաստած է առողջապահական պաշտպանման ու մաքրութեան այն միջոցներուն համար, որք ի գործ պիտի դրուին քոլերա երեւան ելած տե…

…գոց ամաններու մէջ պահելնէ յետոյ խմել։ Տուները և ճեմիշները ամէն օր մաքրել, հիւանդներու հետ բնաւ յարաբերութիւն չունենալ, գարշ հոտ ունեցող աղբերը տուներու մէջ չպահել, փողոցները չթափել, այլ գոց ամանի մը մէջ դնելով վրան ախտ փէնիք կամ կէօզ ճուղը սրսկելէ յետոյ յարմար տեղ մը տանիլ ու թափել տալ, այդ ամաններն օրը մէկ քանի անգամ վերոգրեալ դեղերով սրսկելով լուալ։ Այս պարագաներն ազդու կերպով պատուիրել ժողովրդեան։ Թաղապետական պաշտօնեաներն ու բժիշկները միշտ հսկեն որ տըղհաս, փտած ու աւրուած պտուղներ, …ջրեղէններ և այլ ուտելիքներ չվաճառուին։

Ծանուցանել որոց որ անկ է թէ բժիշկները պարտին իրենց քննութեան պահուն գործածել այն անձերն, որք պարզ փորհարութեան ենթարկուած են, ինչ որ քոլերայի տեսանելի պատճառներէն մին է։ Հարկ անհրաժեշտ է որ անոնք, որք իրենց ընտանեաց անդամներուն մէջ կասկածելի հիւանդ մը ունին, անմիջապէս դիմեն բժիշկին ինչպէս նաև անոնք, որք փորհարութեան և ստամոքսի ու աղեաց հիւանդութեան ենթակայ են։

Կերակուրի ատեն կրնան գործածուիլ հանքային այն ջուրերն, …

ԱՄԱՍԻԱՅԷՆ եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ առջի գիշերը ժամ $6^{1}/_{2}$ին, Սէլ Աղզը անուն տեղը կէնճօղլու խանի կից գտնուած շէնքէն հրդեհ ծագեր է. հովին սաստկութենէն կրակը տարածուելով, երեք ժամու մէջ շատ մը շէնքեր հրոյ ճարակ եղեր են։ Այրած մեծ շէնքերուն մէջ կան Շէյխ Արիֆ էֆէնտիի մէյլախանէն, կէնճօղլու խանը, Րուշտիյէ վարժարանը, Սինան բաղնիքը, Սըլըր Բաշարի Մէտրէսէն, Հաճի Իսա էֆէնտիի ապարանքն և հին դատարանին շրջակայքը գտնուած ատաղձագործներն ու երկաթագործները։

ԿՐԷՏԷԻ մէջ օսմ. պանքայի մասնաճիւղ մը հաստատելու համար Պետական Խորհրդոյ մէջ խորհրդակցութիւններ կատարուելով արդիւնքը տեղեկագրուած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։

—Կղզւոյն յատուկ Հուգուգի և պատժական դատավարութեան օրինաց նկատմամբ կատարելի բարեփոխմանց համար Պետական Խորհուրդն որոշած է Դատական Նախարարութեան կարծիքն առնուլ, որ արդէն նկատողութեան առած է զայն և իր խորհրդակցութիւններն աւարտելու մօտ է։

…

ՀՆՈՒԹԻՒՆ.— … քէնտէրուն … բաշցի Տ. Վ… հատ հին դ… կայս. Թանգ…

ՄԱՔՍԱՑԻ… նած է վաճ… րով խնդրած… տութեան հա… տուած Ասիտ… անգամ միայն… նեաց վրայ կ… տող թէ մաք…

ՈՃԻՐՔ ԵՒ … Սամաթիոյ մէջ… տղայ մը թուն… լով կեբերու ն… մեռեր է։ Ոս… սօր դիագնու…

—Մալթեբ… մէկ քանի մարդ… լով մէկ երկաւ… չարժառիթն է…

—Նախընթ… կար պարտիզ… յամ տղու մը, …

…

…վիրաւորուեցաւ։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 16 28 Օգոստ. 1895

Անուանակ. եւ Վճարեալ		Թուական	Անուանք Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ	
100		1881	Քնս. ՍէրիA } 1 %	35	—
100			» » B	44	20
100			» » C	30	10
100			» » D } գոցուած	29	03
400			բացուած	28	36
100			միջօրէ	28	36.
100		1870	Ռում. Երկթ. } գոցուած	146	$^{1}/_{4}$
Ֆր. 500			բացուած	141	$^{1}/_{2}$
			միջօրէ	144	$^{1}/_{2}$
Անկ.	Վճր.				
20	10	1890	Օսմանիէ 4 %	104	—
22	11	1869	Քրէտի ժէն. Օթ.	11	10
10	5	1872	Ռօս. Օթ. տր Ե. է Վ.	6	30
140	140	1878	Լաւրիումի	51	—
500	300	1889	Անատոլուի (Բժթ. 5 %	605	—
500	500		Երկաթուղիի (Գրթ.	315	—
20	8	1882	Թրամուէյ (Բժթ. 50 %	10	40
500	500		(Գրթ.	500	—
500	200	1883	Օսմ. Ռէժի	22	10
1.40	1.40	1892	Օսմ. Սիկարէթ 6 %	3	24
11	$5^{1}/_{2}$	1893	Օսմ. Ապահովգրն. Ընկ.	7	60
500	500	1882	Ջրի Ընկ. Տէրքոս	456	—

ՏՈՄՍԱԿ (Բրիմ) ԴԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	3	—
1 ամսուան համար	5	—
1 օրուան համար	1	15
Ռըբբոր	—	—
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)	—	90
ՏՈՄՍԱԿ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	3	50
1 ամսուան համար »	6	—
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 դրշ.էն	110	13
20 Ֆրանքնոց	87	26
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմից	51	20
Ռուսլ Զոլոտայի	8	47
Մէճիտիյէ	108	11
Մանր արծաթ	103	—
Մէթալիք	98	20
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	6	—
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	109	32 $^{1}/_{2}$
Փարիզ » Ֆր.	23	05
Վիեննա 8 օրուան Ֆիոր.	11	02 $^{1}/_{2}$
Պէրլին չէք Մարք.	18	52 $^{1}/_{4}$

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 26 Օգոստոս		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ. Ֆր.	— —	—
» » C »	— —	—
D (Բացուած »	— —	—
(Գոցուած »	26	$37^{1}/_{2}$
Ռումելիի Երկաթուղի »	146	37
Բրիոբիդէ »	493	75
Մաքսային Պարտաթուղթք »	518	12
Օսմանիյէ »	482	50
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	508	75
Պանք Օթոման (անուանկն.) »	746	87
Ռանթ Ֆրանսական 3 % »	102	17
» » 4 $^{1}/_{2}$ % »	107	10
» Իտալական »	89	70
Քրէտի Լիոնէ »	840	—
Քրէտի Ֆոնսիէ »	— —	—
Քոնթուար տ'էսքոնթ »	— —	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	— —	—
Եգիպտական Միացեալ »	526	50
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	275
ՎԻԵՆՆԱ 26 Օգոստոս		
Ռումելիի Երկաթուղի Ֆիորին	79	50
Օսմ. Ռէժի »	243	50
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես	120	95
» Փարիզի »	— —	—
ԼՈՆՏՈՆ 26 Օգոստոս		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Օ. Ո.	— —	—
» » B »	45	—
» » C »	28	50
D (Բացուած »	26	25
(Գոցուած »	26	25
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4 % Երաշխ. բեալ.	— —	—
» » 1894 3 $^{1}/_{2}$ % Եգպ. Հրկ.ով	— —	—
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	19	84
Այտընի Երկաթուղի »	— —	—
Միացեալ Եգիպտական »	105	—
Առանձնաշնորհեալ » »	— —	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ »	107	62
Ռանթ Հելլենական 5 % »	33	50
» » 4 % »	33	50
Պուլկար. Փոխառ. 6 % »	— —	—
» » Նոր 6 % »	97	—
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	337
ՊԷՐԼԻՆ 26 Օգոստոս		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	— —	—
Ռումելիի Երկաթուղի »	139	50
Անատոլուի Երկթղ. $^{1}/_{4}$ Գրթղթ. »	— —	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	400
» Փարիզի » 3 ամիս	— —	—
Մակեդոնիոյ Երկաթուղի	— —	—

…տածին Թեամբը, խնդրեմ թողունել'ք յարգանաց հաւաստին։ Ժ. Ս. ՌԸՊՈՒԼ
Դեղագործ-բժշկագէտ առաջնակարգ Բարիզի Երօ Սիւբէռիէօռէն
ՄԵԾ ԴԵՂԱՐԱՆ ՓԱՐԻԶԵԱՆ Մեծ փողոց, Բերա
406 ՍԻԹԷ ՌՈՒՄԷԼԻ Կ. ՊՈԼԻՍ 1—12

SPLENDIDE CAFE
MAISON MEGUERDITCH TOKATLIAN

Menu du 28 Août 1895
HORS-D'ŒUVRES VARIES
POTAGES.—Consommé Francaise, Potage sautè.
PATES.—Croquette de volaille, Pilaw Circassien.
POISSONS.—Homard Remoulade, Rougets Meunière, Filet de loup Dieppoise, Espadon Béarnaise.
ENTREES.—Bœuf à la mode, Chartreuse de Perdrix, Poulet Toulouse, Selle de mouton Périer, Tasse Kébab.
ROTIS.—Poulet, Veau, Dindon, Perdrix, Rosbif.
LEGUMES.—Haricots verts, Epinards au croûton, Tomate sautée, Aubergine Béyéndi, Ragoût aux gombots.
ENTREMETS.—Glaces, Plombière, et Melon, Granit, Royal Champagne Compôtes.
Déjeuner 20 piastres.
Hors d'œuvre, 3 plats et dessert aux choix sur la carte, vin compris.
Le dîner est servi de 7 à 9 heures.
Potage, poissons, entrée, rôti, salade, légumes entremets et dessert au choix, vin compris.
Dîner 25 piastres. 296

VIN DE PEPTONE
Հիւանդ մը կրնայ սնանիլ միմիայն Շաբօթօ քիրթօնով (քերթոնով հալած եզան միս) և նոյն իսկ եթէ ստամոքսը չընդունի, լուծումով կը զօրացնենն զայն ամիսներով։ Շաբօթօի քիրթօնի գինի անունով ծանօթ ազնիւ գինիի մը մէջ մտած այս …

…

ԳՊՐՈՑԻ ԳԻՐՔԵՐ
ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆԱՑ ՀԱՄԱՐ

		ԳԻՆ
1.	Ա. Վարժութիւն Մանկանց	3 $^{1}/_{2}$
2.	Բ. » »	5
3	Գ. » »	6
4.	Տարրական Քերականութիւն	2
5.	Լրացուցիչ Դասընթացք	3
6	Սկզբունք Համաձայնութեան	2 $^{1}/_{2}$
7.	Փնչակ Բ. տպագրութիւն	1 $^{1}/_{4}$
8.	Փունջ Գ. »	3
9.	Երկրորդ Փունջ	6
10.	Շարադրութիւն Բ. տպագրութիւն	3
11	Բառալի Շարադրութեան	7
12.	Ընտիրական Հայ լեզուի	2
13.	Alphabet	2
14.	Տարրական Ընթացք Կրօնի	2

Կը գտնուի ամէն գրավաճառի քով. Կեդրոնատեղի՝ Թիւ 11 Գազասքէր-Խան։ 347 5—7

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսանա ալընաճագ քէրէստէնին գայարը գալթխի ադուսլթօսը րումինին 15ինճի չարշանպէհ կիւնիւ միւլլէճէկինտէն թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզքիւրտէ սաաթ 6տան նիհայէթ 8է գատար Խազինէի միւշաւիրլէ յհանէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
14 աղուսթօս 311 2—2

ԻԼԱՆ ՊԱԶԸՐ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Մէրքէզը Սալթանաթը Սէնիէտէ պուլուն… …

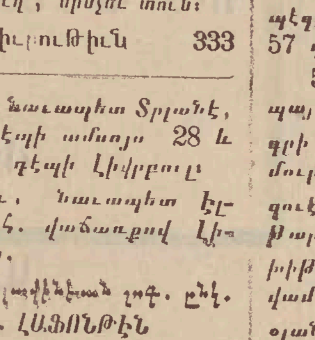

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ՚է որոյ բաժնետարք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ առեւտրականներն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18.000.000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 326

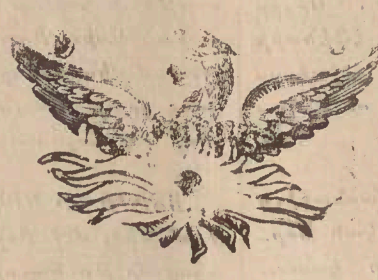

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ՚ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ սահագրելոյ, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ Թիւ 1.

ՌՕՍԻԱ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 29ի կայսերական հրամանով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մօրսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերութեան դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	4.000.000 Ռուբլի
Երաշխաւորութեան գումար	63.000.000 Ֆրք.
1894ի հասոյթք	24.500.000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճարած է մօտ	80.000.000 »

Ֆէնիքս Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ՌԻԳԵՐ
Պոլիս Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Ճէզայիրլի փողոց, 14
Գրասենեակ Մ. Ժ. ՇԻԷՐԵՆ ԵՒ ԸՆԿ. 32.

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2|14ԻՆ — 20 ՍԷՖԷՐ 1310

Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ. 28

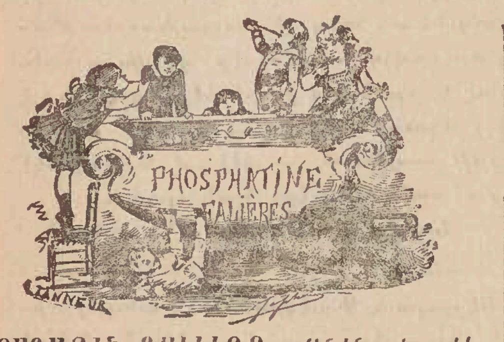

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐ ամենէն ախորժելի և ամենէն յանձնարարուած սնունդն է տղաքներու համար 6—7 ամսականէն սկսեալ, մանաւանդ կաթը կտրելու պահուն և աճման շրջանի միջոցին։ Կը դիւրացնէ ակռաներուն ծագումը, կ՚ապահովէ ոսկորներուն լաւ կազմաւորումը։

Փարիզ, 6, Վիքթորիա ծառուղի և դեղարանները։ 385

ՊԱԶԱՐ ՌՈՒՍ

Ալպէրթ Իլեա և Ընկ.
447, Բերա Մեծ-Փողոց, 451
(ռուսական դեսպանատան քով)
մասնաւորապէս կը գտնուին՝

Սեւ խաւեար ընտրելագոյն.—Չորցած, աղած և համեմուած ձուկեր—Թարմ, մաքուր կարագ—Պանիրներ—Երշիկներ—Ժամպոն—Լեզուներ—Ֆիլէթօ—Համեմուած վարունգ— Հաճարի հաց— Պաքսիմատ— Պիսքիւի—Անուշեղէն—Թէյ։
Մեծ պէտպէտութիւն պահածոյ ոտելեաց Վոտկա և ռուսական առաջնակարգ ըմպելիք

Որոշ գին

Ծան.—Պազար Ռիւսը շաբաթն երկու անգամ կանոնաւորապէս ապրանք կ՚ընդունի։ 210

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Երթեւեկութեան Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բայէրնօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բաէտէր	1700
Արօլօ	5500	Կիդանօ	2200	Բլանթօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Ավիօսդօ	3000	Կրօտօնօ	2200	Բուխօ	2800
Պասանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալդօ	4400
Պօրօտինօ	2200	Հիտալկօ	3000	Րինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հինտու	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	8800	Համպէր	1200	Րօմէօ	3500
Դէյրօ	2600	Այալօ	5000	Րօզարիօ	3500
Դալմաթօ	1500	Ճիւնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Դամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանդիակօ	8200
Դագօ	2000	Քօլբինօ	4200	Սաբֆօ	2000
Դօմօ	1700	Քօմնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Զիրակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Գիլօ	5500	Լէանտրօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գօլտըսմօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թասօ	1200
Տիգօ	1500	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրրիտօ	900
Տուրօ	1800	Մարգէլլօ	6500	Ուրալինօ	5000
Տրագօ	2100	Միլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
Էլսինօ	2600	Մուրիլլօ	3100	Ըէտօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Ձէպրա	1000
Էլլէթրօ	3200	Օթլանտօ	3000	Տիֆալինսս	200
Տրանթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ճըմպօ	200
Ֆալբօն	800	Օզրանօ	4500	Ձէրօ	140
Ֆիտօ	700	Օպօ	2000	Մօսքիթօ	120

Էնիրչըն Մոնարք 8000 — Բիրմըըն Մոնարք 8000
Լօնտըն Մոնարք 5100

Իտալօ շոգենաւը, նաւապետ Ուսդըն, ընդհ. վաճառքով Հըլէն հասաւ։

Ուրպինօ շոգենաւը, նաւապետ Քըր, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և ամսոյս 30ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՅՕ
Գործակալք
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միլէթ խան, Ղալաթիա
332

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԳԱԲՍԻՒԼՆԵՐԸ

Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամէնէն ազդուն և ամենալաւ իւրացնելին է։
վաճառատեղին՝ դեղարան Լագռուա, 76, Շաթօ-տօ փողոց. Բարիզ.

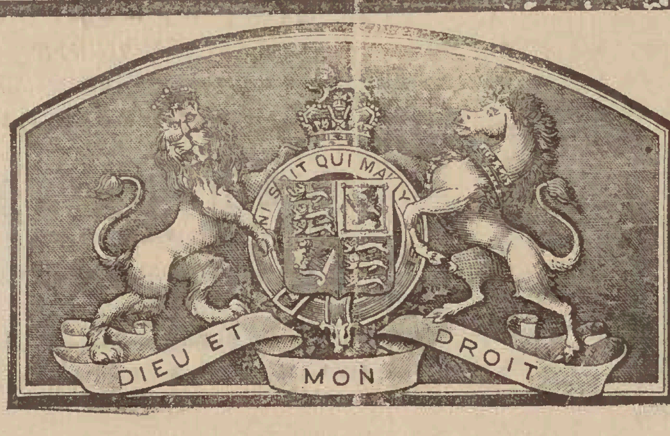

ՀԻՆ ՊՐԱՆՏԻ

Ժ. Ֆ. ՄԱԿՆԱՄԱՐԱ

ՔՕՆԵԻՆԱՔ
ՇԱՐԱՆԴ ՖՐԱՆՍ
ԱՄԷՆ ՏԵՂ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ
340

ԿՈՍՏԻԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴԱՇՆԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԳԵՀՈՆՆԵՐՈՒ
ՊԱՀՃԷ ԳԱՓՈՒ, ՌԻԹՕԼ ԽԱՆ, ԹԻՒ 7, ՍԹԱՄՊՈԼ

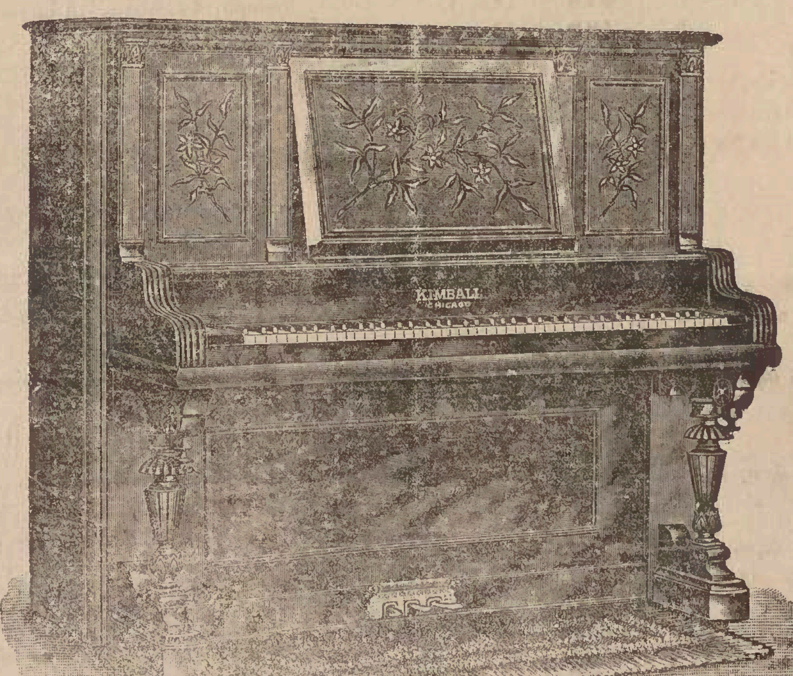

W. W. KIMBALL & Co

ՇԻԳԱԿՕՅԻ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ
ԳՈՂՈՄՊԻԱԿԱՆ «ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ»
ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ՍՏԱՑԱԾ
ՁԱՅՆ.— ՔԱՂՑՐ ԵՒ ՆԵՐԴԱՇՆԱԿ
ՇԻՆՈՒԱԾՔ.— ՃՈԽ ԵՒ ԶՕՐԱՒՈՐ

Ամերիկեան ապրանաց գերազանցութիւնն աշխարհածանօթ է արդէն. միայն թէ գիներուն համեմատաբար բարձրութեան պատճառաւ դիւր մատչելի չեն համարուած այս երկրին մէջ։ Կոստիկեան եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել Արգոյ հասարակութեան թէ մասնաւոր համաձայնութեան մ՚եկած են այս գործարանին հետ, Պոլսոյ, Եգիպտոսի, Պուլկարիոյ եւ բոլոր Արեւելքի մէջ այս ընտիր գործիները ծանօթացնելու համար, որով կրնան նոյն իսկ յԱմերիկա ծախուած գիներէն շատ աւելի աժան վաճառել զանոնք։

Արգոյ յաճախորդք, փոխանակ Բերայի մեծածախս խանութները դիմելու, երբ մեր վաճառատունն այցելել հաճին, փորձով պիտի տեսնեն թէ հասարակ դաշնակի մը գնէն քիչ մը աւելի վճարելով, պիտի կարենան ունենալ այս պատուական Դաշնակներէն եւ Երգեհոններէն։

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ ՆԱԵՒ ԾԱԼԼՈՒՈՂ ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐ
ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳԻՒՏ

Գոցուած վիճակի մէջ հայելաւոր սքանչելի դարանի մը ձեւն ունենալով, բացուած ատեն իւր ամեն պէտքերովը կատարեալ եւ հանգստաւէտ անկողին մը կը ներկայացնէ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք 8.000.000
Պահեստի դրամ	10.028.000
Տարեկան հասոյթ	23.250.000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ՆՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ՚ապահովագրեն մթերատուններ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք
894 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսո
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գափու, Անանիատիս խան, 12, 13, 14

ՏՐՔ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
Հաստատեալ 1852 — ԹԻՒ 396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԲԵՐԱ — Հաստատեալ 1852

Մասնագէտ առանց քաշելու լինտի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենաաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի ադամանդ և ժետաղով լեցնելու, մինչպէս նաեւ կը դարմանեն բերնի և ակռայի ամեն կերպ ախտերն և կը քաշեն առանց ցաւ զգցնելու։ (Բացի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 38

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Ամենազօր կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Ծերերը, Կանայք, տկարակազմ Տղայներն և ամեն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Մկանանց և Ջղային ու Ոսկրային գոյութեանց կազմութեան և զարգացման յոյժ անհրաժեշտ Նիւթերով։

ՔԻՆԱՅՈՎ ՄՍԻ ՀԻՒԹ ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՇՕ

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻՆ ամենէն ազդու դեղերու միաւորութիւնն է, ընդդէմ Արեան տկարութեան, Նեղութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամեն ցաւերու, փորհարութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, ևն. ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Ջղային ուժհատութեան ամեն վիճակներուն որոց շատեր չարաչար կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս։

ԼԻՈՆ—Դեղարան Ժ. ՎԻԱԼ, Վիքթօր Հիւկօ փողոց, 14—ԼԻՈՆ 334
Գործակալ և միակ աւանդապահ ի Կ. Պոլիս ՕԿԻՒՍԹ ԲԱՍԵԿԱ Ղալաթիա, Մումհանէ, Թիւ 86.
Փոքրաքանակ կը վաճառուի ամեն դեղարաններու մէջ և դեղավաճառներու քով։

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԴԻ ՕՇԱՐԱԿ)
ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՁՈՒԹ ԻՒՂ
Իփոփոսֆիթ սը շօլ և սուտայով
Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻԻ ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորուի ձկան համ ունի բոլոր յատկութիւններէն զատ իբօֆօսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճողածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԵԼ

COMP RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 14/26 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 15/27 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէօսի ճամբով
Դշ. 16/28 Սեւաստաբոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 16/28 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 17/29 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր. 18/30 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները, երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ.— Օգոստ. 5/27, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպի Թրիփօլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ զացող շոգենաւին 263

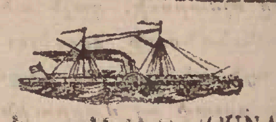

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ուղիղ երթեւեկութիւն Լիվըրփուլի և Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Պոթնիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ադլաս	2393
Բավոնիա	5587	Սարակոսա	2166
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	1899
Ալէբբօ	2143	Մորօքքօ	1855
Բէտար	1876	Քամբանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գազալոնիա	4845		

Թրինիտատ շոգենաւը, նաւապետ Հիլ, Լիվըրփուլէն հոս պիտի հասնի ընդհանուր վաճառքով գէպ ի սեպտ. 6։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսիատիս խան, Թիւ 401
Ղալաթիա 335

Արտօնատէր Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ